

Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys ry (PPLY)

PL 3000

90014 Oulun yliopisto

1.4.2013

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino, liikenne ja ympäristökeskus, ympäristövastuualue

PL 86

90101 Oulu

kirjaamo.pohjois-pohjanmaa@ely-keskus.fi

**Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellisen yhdistyksen lausunto Metsähallitus Laatumaan Piiparimäen–
Lammaslamminkankaan tuulivoimapuiston YVA-ohjelmasta**

Hankkeesta ja luontoselvityksistä yleisesti

Metsähallitus Laatumaan Piiparimäen–Lammaslamminkankaan tuulivoimapuistosuunnitelma käsittää hyvin suuren alueen. Etukäteen arvioiden hanke sijoittuu kuitenkin useiden negatiivisten vaikutuksiensa suhteen varsin kestäväälle seudulle. Alueen kautta ei esimerkiksi tiedetä kulkevan merkittäviä lintujen muuttoreittejä eikä sen maisema liene erityisen haavoittuvainen. Näin ollen hanke on mittavuudestaan huolimatta toteutuskelpoinen.

Vaikka voitaisiinkin olettaa, etteivät hankkeen luontovaikutukset muodostu kovin suuriksi, on alueen luontoarvot kuitenkin selvitettävä asiallisessa laajuudessa. PPLY haluaa huomauttaa, että hanke sijoittuu seudulle, jolta on hyvin vähän olemassa olevaa tietoa esimerkiksi linnustosta. Näin ollen luontoselvitykset on tehtävä erityisen hyvin, sillä valmista käyttökelpoista aineistoa ei juurikaan ole tai se on liian epätarkkaa (esim. Suomen lintuatlas, johon viitataan sivulla 63). On myös pidettävä avoimena mahdollisuus, että alueelta löytyy jotain erityistä, joka vaatii tarkempia tutkimuksia.

Vaikka varsinaiset suojelualueet on rajattu hankealueen ulkopuolelle, on myös sen sisällä epäilemättä arvokkaita kohteita. Tällainen on mm. Iso Pajusuo, jonka linnusto on kartoitettu kohtalaisen hyvin kesällä 2011 (Ellermaa 2012). Kartoitusraportissa todetaan mm. seuraavaa: ”Kohteella korostuivat maisemakokonaisuusarvot, jossa yhdistyy Iso Pajusuon kuiva aapasuokompleksi, Mäykänahon vanhanmetsän suojelualue ja siitä länteen sijaitseva harju- lampimaisema.” PPLY kummeksuu sitä, ettei Piiparimäen–Lammaslamminkankaan YVA-ohjelmassa ole mainittu kyseistä kartoitusta, vaikka se pitäisi olla ohjelman laatijoiden tiedossa.

PPLY toivoo vaihtoehtoihin lisättävän voimalaitosten sijoitusratkaisun, jossa arvokkaalle Iso Pajusuolle ja sen välittömään läheisyyteen ei ole osoitettu yhtään voimalaitosyksikköä. Kesän 2011 kartoituksissa Iso Pajusuon erityisiksi arvoiksi todettiin edustavan suolinnuston lisäksi vahvat kana- ja petolintukannat (Ellermaa 2012), joista etenkin jälkimmäiset ovat alttiita törmäyksille.

Linnustoselvitykset

YVA-ohjelman mukaan alueella on tarkoitus tehdä seuraavat linnustokartoitukset:

pöllöt 16 h
kanalinnut 70 h
piste- ja linjalaskennat 130 h
petolinnut 50 h
saalistuslennot 100 h
kevätkuutto 150 h
syyskuutto 80 h

yht. 596 h

Yhteenlaskettu kartoituspanostus vastaa 60 päivää (596 h / 10 h) kuten ohjelman sivulla 65 todetaan. Sen sijaan väite "Selvitykset ovat kattavia sekä alueellisesti että lajistollisesti [...]" nostaa huolen kartoitusten lähtökohdista. On selvää, ettei kuvatulla työpanoksella voida päästä alueelliseen tai lajistolliseen kattavuuteen. Tämä on tuotava YVA-selostuksessa selkeästi esille.

On eri asia, millainen alueellinen ja lajistollinen otos alueen linnustosta voidaan tässä tapauksessa katsoa riittäväksi. PPLY katsoo YVA-ohjelmaan kirjattujen maastotöiden olevan alimitoitettuja ja osin perusteettomasti suunnattuja. Piiparimäen–Lammaslamminkankaan hankealueen pisin sivu on noin 35 kilometrin mittainen. On selvää, että näin suuren alueen selvittämiseksi tarvitaan huomattavasti esitettyä suurempi maastotyöpanos. PPLY:n mielestä hanketta voidaan verrata läheiseen Kajaanin Otanmäen Luolakankaan tuulivoimapuistohankkeeseen, jossa Piiparimäki–Lammaslamminkankaaseen verrattuna alle viidesosan kokoisella alueella tehtiin suuruusluokaltaan lähestulkoon yhtä kattavat, osittain laajemmatkin, maastoselvitykset.

Kattavuuden ohella toinen tärkeä seikka, minkä PPLY haluaa nostaa esille, on pesimälinnustokartoitusten suuntaaminen. Tällä hetkellä suurin yksittäinen työpanos aiotaan suunnata piste- ja linjalaskentoihin, joilla pyritään hankkimaan yleiskuva alueen linnustosta, kuten ohjelman sivulla 66 todetaan. Mihin tarvitaan hataraa käsitystä alueen yleisimpien lajien esiintymisestä ja runsaudesta?

Suunnitellut laskennat eivät ensinnäkään ole tarpeeksi kattavia, jotta niiden perusteella voitaisiin arvioida näin laajan alueen lintutiheyksiä. Toiseksi PPLY katsoo, että koko pesimälinnustokartoituspanostus olisi järkevämpää suunnata kaavailtujen voimalaitospaikkojen ja niiden lähellä olevien etukäteen mm. kartta-aineistojen perusteella arvokkaiksi arvioitujen alueiden kartoituslaskentoihin. Huolella tehtyjen kartoituslaskentojen avulla voitaisiin vaikuttaa yksittäisten voimalaitospaikkojen valintaan ja näin ollen vähentää hankkeen negatiivisia luontovaikutuksia mahdollisesti merkittävästikin. PPLY ei sen sijaan näe miten linja- ja pistelaskennoilla saatu joka tapauksessa riittämätön yleiskuva alueen linnustosta voisi juurikaan vaikuttaa hankkeen jatkosuunnitteluun. Esimerkiksi Luolakankaan selvityksessä tehtiin vain kartoituslaskentoja.

Keväällä 2013 tehtävät pöllökartoitukset voivat osoittautua täysin hyödyttömiksi, sillä vuosi näyttäisi olevan ainakin Pohjois-Pohjanmaan länsiosissa lähes täydellinen nollavuosi vuodesta toiseen voimakkaasti vaihtelevien pöllöjen osalta. Mikäli tilanne on sama hankealueella, ei yhden vuoden havaintotietojen perusteella voida valitettavasti tehdä minkäänlaisia johtopäätöksiä alueen pöllökannoista. Petolintuja koskevia arviointeja varten pitäisikin olla käytettävissä tietoja useammalta eri vuodelta.

Toistaiseksi julkaisemattoman Luolakankaan lintuselvitystä voi kysellä hankkeesta vastaavalta UPM Energialta.

Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys ry

Esa Aalto
puheenjohtaja

Ari-Pekka Auvinen
suojelutoimikunnan puheenjohtaja

Kirjallisuus

Ellermaa, M., Lindy, J., Meller, K., Paju, J. 2012. Pyhännän suot keitaita kaikissa merkityksissä. Aureola. 32. vsk. s. 119–133.